

Granskning av Högskolan Dalarnas ansökan om tillstånd att utfärda ämneslärarexamen inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9 i undervisningsämnet modersmål: arabiska

Uppdraget

Högskolan Dalarna har den 16 oktober 2017 ansökt hos Universitetskanslersämbetet (UKÄ) om tillstånd att utfärda ämneslärarexamen inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9 i undervisningsämnet modersmål: arabiska. Vi, professor Tetz Rooke, Göteborgs universitet, docent Anita Norlund, Högskolan i Borås, arbetslivsrepresentant Odet Klaff, modersmåls lärare Linköping och studentrepresentant Julia Norman Göteborgs universitet, har fått i uppdrag av UKÄ att granska ansökan.

Bedömning

Vår bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen samt utifrån de krav som finns sammanställda i *Vägledning för ansökan om tillstånd att utfärda examen*. Uppdraget ligger inom ramen för det nationella systemet för kvalitetssäkring av högre utbildning (*Nationellt system för kvalitetssäkring av högre utbildning. Redovisning av ett regeringsuppdrag, Rapport 2016:15*). Underlag för bedömningen har varit Högskolan Dalarnas ansökan om examenstillstånd samt intervjuer som genomfördes den 13 april 2018. Vid detta tillfälle genomfördes gruppvisa samtal med högskolans ledning, institutions- och utbildningsledning, studenter och lärare. Vår bedömning redovisas i bilaga 1. Bedömningen sammanfattas i ett samlat omdöme med motivering.

Bedömargruppens preliminära yttrande har skickats till lärosätet på delning, för att påpeka eventuella sakfel. Delningstiden var tre veckor. Lärosätet har inte haft något att invända mot de sakkunnigas motiveringar.

De sakkunnigas rekommendation

Vi föreslår att UKÄ beslutar att ge Högskolan Dalarna tillstånd att utfärda ämneslärarexamen inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9 i undervisningsämnet modersmål: arabiska.

De sakkunniga

Tetz Rooke Anita Norlund

Bilaga 1

De sakkunnigas motiveringar

Lärosäte

Lärosäte	Examenstillstånd	ID-nr
Högskolan Dalarna	Ämneslärarexamen 7-9 modersmål: arabiska	A-2017-10-4271
<p>Aspektområde: Miljö, resurser och område Aspekt: Yrkesexamen Omdöme: Tillfredsställande Motivering: <i>Angiven examen är reglerad och ryms inom examensordningen.</i></p> <p>Utbildningsplanen innehåller mål som har utfärdats i enlighet med högskoleförordningen. De anger en tydlig struktur för den aktuella utbildningen.</p> <p><i>Utbildningens innehåll har rimlig omfattning och avgränsning i förhållande till yrkesexamen.</i></p> <p>Utbildningen innehåller flera teoretiska moment som behandlar villkoren för flerspråkiga barns språkutveckling och diskuterar bland annat den arabiska diglossin, med skilda talade och skriftliga varieteter, och dess implikationer i Sverige. Detta ger studenterna möjlighet till kritiska jämförelser mellan norm och praktik samt mellan ett grammatiskt ideal och en språklig verklighet. En potentiell framtida breddning av utbildningen mot andra modersmål än arabiska öppnar också en möjlighet för samverkan i modersmålsdidaktik vilket bedömargruppen ser som positivt.</p> <p>Det kan dock diskuteras om valet av innehåll i tillräcklig grad tar hänsyn till grundskolans kursplan i ämnet modersmål, där det centrala innehållet för åk 7-9 bland annat handlar om uttal, betoning och satsmelodi jämfört med svenskan samt olika talade variationer av modersmålet. Även webbtexter och tv-serier tillhör de texttyper som enligt kursplanen ska studeras, och dessa genrer är i arabiskans fall ofta på informella språkregister. Bedömargruppen menar att utbildningens relativt snäva och traditionella fokus på det arabiska högspråkets grammatik och texter riskerar att reproducera ideologiskt grundade negativa attityder till elevers talade arabiska språk och andra språkliga register än det formella. Om studenterna socialiseras in i en undervisningspraktik som genom sin språkkonservatism inte är ändamålsenlig i en svensk skolkontext kan detta bli ett språkdidaktiskt problem.</p> <p>Sett till helheten bedöms dock utbildningens innehåll inklusive inriktningar ha rimlig omfattning och avgränsning i förhållande till yrkesexamen.</p> <p><i>I ett rikstäckande perspektiv finns ett allmänt intresse av att examen får utfärdas.</i></p> <p>Bedömargruppen anser att det finns ett stort riksintresse av att examen får utfärdas. Som framhålls i ansökan råder det en stor efterfrågan på legitimerade och behöriga lärare i ämnet modersmål i allmänhet, och i språket arabiska i synnerhet, både regionalt och nationellt. Eftersom utbildningen är en distansutbildning kan den bidra till att minska en omfattande nationell brist på lärare i ämnet modersmål, eller åtminstone hindra den från att öka. I slutbetänkandet av "Utredningen om en bättre skola genom mer attraktiva skolprofessioner" (SoU 2018:17) framhålls till exempel nödvändigheten av</p>		

att fler personer utbildar sig till modersmåslärare. Samtidigt är utbildningsvägarna idag begränsade. Universitet och högskolor uppmuntras att utveckla och erbjuda utbildning i sammanhållna lärarutbildningar så som den som ansökan här gäller. Dessutom innebär beviljade examensrättigheter i ämnet Modersmål: arabiska en nationell deluppfyllelse av ett av Bolognadeklarationens övergripande mål på det prioriterade området social utjämning. Målet säger att "utbildning av hög kvalitet ska vara tillgänglig för alla, där underrepresenterade grupper bör ges särskilt stöd för att delta och genomföra sina studier" (UKÄ:s Bedömarhandbok, s. 11). Den grupp studenter som den föreslagna utbildningen riktar sig till kan i olika avseenden beskrivas som underrepresenterad, varför det finns ett allmänintresse av att examen får utfärdas också ur detta perspektiv.

Aspektområde: Miljö, resurser och område**Aspekt: Personal (Lärarkompetens och lärarkapacitet)****Omdöme:** Tillfredsställande**Motivering:** *Antalet lärare och deras sammantagna kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens omfattning, innehåll, storlek och genomförande.*

Den samlade lärarkompetensen och lärarkapaciteten är tillfredsställande. För närvarande beräknas en professor, 7 lektorer, 3 doktorander och 8 adjunkter tjänstgöra i utbildningen. Utbildningen är dimensionerad för ett årligt antagningstal av max 15 studenter. Högskolan har valt att involvera många lärare på förhållandevis låg procent (5-10%) i utbildningen istället för få på högre procent (med ett undantag). Bedömargruppen ser detta som en god strategi för att stimulera en bred samverkan mellan de två ämnesmiljöerna svenska som andraspråk och arabiska, som tillsammans kommer att ansvara för ämnesstudierna. Högskolan har nyligen rekryterat en disputerad lärare i pedagogik med inriktning mot tvåspråkiga elevers lärande och med lång erfarenhet av att arbeta som modersmåslärare i arabiska i svenska skolan. Med tanke på den rådande avsaknaden av utbildningsvägar inom området modersmål som även motsvaras av en stor brist på forskare i ämnet modersmål arabiska, är detta goda nyheter. Rekryteringen säkrar lärarkompetensen i utbildningen inom det språkdidaktiska området. Det finns dock en sårbarhetsproblematik i det faktum att endast tre lärare har kompetens i arabiska språket, och deras kompetens är svår att ersätta i händelse av sjukdom eller frånvaro. Det finns även vissa svagheter på det språkvetenskapliga området i ämnet arabiska, där ingen av de tre bedriver egen forskning. Samtidigt pågår i miljön i stort vetenskapliga modersmålsprojekt vilket är stärkande för lärarkompetensen. Även intervjuerna visade att modersmålsforskning nu också initierats i ämnesmiljön. Arabiskalärarnas sammanlagda tjänstgöringsprocent i utbildningen är enligt ansökan blott 50 % av en heltid sammanlagt vilket kan synas lite, men flera kurser är tänkta att samläsas med kurser från andra utbildningar. Vid intervjuerna framkom det vidare att högskolans ledning anser utbildningen prioriterad och är beredd på att föra till resurser och nyanställa om det krävs vid en fullt utbyggd utbildning med studenter på alla nivåer.

Den pedagogiska kompetensen bland de lärare som kommer från ämnesgruppen svenska som andraspråk är hög: Samtliga har pedagogisk utbildning och alla utom fyra har lärarexamen och egen yrkeserfarenhet som lärare i ungdoms- och vuxenutbildning. Den vetenskapliga kompetensen är också hög och några av lärarna är ledande forskare inom flerspråkighetsforskningen i Sverige. Deras erfarenheter och kontakter skapar ett nödvändigt nära samband mellan forskning och utbildning. I ämnet arabiska är den vetenskapliga kompetensen hög på litteratursidan och i pedagogik, men sämre dokumenterad i lingvistik. Av lärartabellen framgår att samtliga lärare i utbildningen har tid för forskning och kompetensutveckling i tjänsten, även om procentsatsen ofta är låg.

Datum
2018-06-26Reg.nr
42-00366-17

I ansökan och vid intervjuer har lärarkollektivet givit uttryck för en tydlig ambition att utveckla utbildningen och lärarnas ambition framstår som hög. Bedömargruppen gör bedömningen att lärarkompetensen och lärarkapaciteten sammantaget är tillfredsställande.

Aspektområde: Miljö, resurser och område**Aspekt: Utbildningsmiljön****Omdöme:** Tillfredsställande**Motivering:** *Det finns en för utbildningen relevant vetenskaplig och professionsinriktad miljö.*

Bedömargruppen anser att den professionsinriktade miljön är stark. Utbildningsämnet modersmål: arabiska ska ingå i ett befintligt lärarutbildningsprogram vid Högskolan Dalarna som har en tydligt professionsinriktad struktur. Den programövergripande utbildningsmiljön är väl etablerad, och den utbildningsvetenskapliga kärnan är gemensam för alla utbildningsämnena. Utbildningsmiljön som helhet har lång erfarenhet av att utbilda blivande och verksamma lärare i språk. Även vetenskapligt sett förefaller miljön god och det redogörs för livaktiga nätverk som bland annat har anknytning till rikstäckande konferenser, till exempel om mångfalds- och flerspråkighetsfrågor. I ansökan redovisas ett antal pågående eller planerade forskningsprojekt samt andra forskningsrelaterade aktiviteter. Svenska som andraspråk publicerar litteratur för forskningsfältet, som även är relevant för modersmåls lärare.

Relevant samverkan sker med det omgivande samhället

Underlagen i ansökan visar enligt bedömargruppen att Lärarutbildningen vid Högskolan Dalarna har en god förankring i det omgivande samhället. Samverkan är formaliserad genom högskolans regionala utvecklingscentrum Pedagogiskt Utvecklingscentrum Dalarna (PUD) dit ett 30-tal kommuner och skolhuvudmän är anslutna. Studenterna är också knutna till ett partnerområde (med kommunal eller enskild skolhuvudman) under sin utbildning. Högskolan upprättar avtal med varje partnerområde. Det finns tydliga strukturer för den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) och bedömningen av denna.

Aspektområde: Miljö, resurser och område**Aspekt: Resurser****Omdöme:** Tillfredsställande**Motivering:** *Det finns tillgång till en stabil och ändamålsenlig infrastruktur*

Den infrastruktur som finns vid Högskolan Dalarna är välutvecklad och ändamålsenlig. Ansökan avser en nätburen distansutbildning vilken syns hålla hög teknisk nivå. Högskolan Dalarna har lång erfarenhet av teknisk utbildning; lärplattformen är beprövad och Onlineundervisningens metodik likaså. Språkstöd för studenter med annat modersmål än svenska erbjuds.

De tillgängliga resurserna utnyttjas effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten. Resurserna som finns utnyttjas på ett förtjänstfullt sätt. Bedömargruppen ser dock en viss problematik i att tillgången till litteratur för distansstudenter kan bli ett problem, eftersom alla kursböcker i den föreslagna utbildningen inte kan erbjudas som elektroniska resurser (e-böcker) och dessa studenter inte alltid har möjlighet att besöka högskolans bibliotek fysiskt. Ett annat potentiellt resursproblem är kurslitteraturen på arabiska, som inte finns alls vid svenska bibliotek och inte saluförs av svenska bokhandlare. Ansökan är något otydlig på denna punkt och hänvisar till elektroniska bibliotek på nätet

där arabiska aktörer skannat in arabiska verk. Litteraturlistorna i styrdokumenterna ger ingen tydlig information på denna punkt, men vid intervjuerna framkom det att universitetsbiblioteket alltid köper in minst två exemplar av alla titlar på fastställda litteraturlistor och även garanterar tillgången av arabiskspråkigt material.

De tillgängliga personalresurserna utnyttjas effektivt genom samarbetet med svenska som andraspråk, vilket bedömggruppen ser som en god strategi för att hålla en hög kvalitet i verksamheten. De studenter (på närliggande utbildningar) som intervjuades, betonade den goda strukturer och den tydlighet som kännetecknar deras nätbaserade utbildning.

Sammanvägd bedömning av aspektområdet miljö, resurser och område**Omdöme: Tillfredsställande**

Motivering: *Aspektområdet miljö, resurser och område bedöms sammantaget vara tillfredsställande.*

Den angivna examen ryms inom examensordningen och utbildningens innehåll bedöms ha rimlig omfattning och avgränsning i förhållande till yrkesexamen. Ett stort fokus läggs på det arabiska högskolekursens grammatik och texter och bedömggruppen ser en utvecklingsmöjlighet för utbildningen i att ta större hänsyn till den muntliga språkproduktionen och informella språkregister, vilka även utgör centrala delar av innehållet ämnesplanen för årskurs 7-9.

Det finns ett stort riksintresse av att examen får utfärdas och i och med att denna utbildning ges på distans kan den vända sig till ännu fler studenter och bidra till att minska bristen på modersmållärare i ämnet, vilket bedömggruppen ser som positivt. Den samlade lärarkompetensen och lärarkapaciteten bedöms som tillfredsställande och bedömggruppen ser samarbetet mellan modersmål: arabiska och svenska som andraspråk som en god strategi för att säkra kompetens och stimulera samverkan. Den pedagogiska och vetenskapliga kompetensen i lärarkollektivet bedöms vara hög. Utbildningsmiljön bedöms som tillfredsställande både ur ett vetenskapligt och professionsinriktat perspektiv och relevant samverkan sker med det omgivande samhället. Resurserna bedöms som tillfredsställande, men bedömggruppen understryker vikten av att framför allt den arabiska litteraturen görs lättillgänglig för distansstudenter, då tillgången på arabisk litteratur är begränsad vid svenska bibliotek och bokhandlare. Aspekterna personal, utbildningsmiljö och resurser är tillfredsställande varje aspekt tagen för sig, varför det samlade omdömet blir detsamma.

Aspektområde: Utformning, genomförande och resultat**Aspekt: Styrdokument (utbildningsplan och kursplaner)****Omdöme: Tillfredsställande**

Motivering: *Det finns utbildningsplan och kursplaner för hela utbildningen*

Det finns en utbildningsplan för hela utbildningen modersmål: arabiska, grundskolans årskurs 7-9, och även kursplaner för hela utbildningen som är utformade i enlighet med högskoleförordningens krav. I ansökan beskrivs tydliga rutiner för hur styrdokumenterna fastslås, förnyas och kvalitetssäkras. Bedömggruppen bedömer därför aspekten som tillfredsställande.

Aspektområde: Utformning, genomförande och resultat**Aspekt: Säkring av examensmålen****Omdöme:** Tillfredsställande**Motivering:** *Genom utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställs att studenterna har uppnått målen i examensordningen när examen utfärdas.*

Kurserna inom den utbildningsvetenskapliga kärnan är väl genomarbetade och beprövade i relation till målen i examensordningen. Den verksamhetsförlagda utbildningen vilar också på ett arbetssätt med väl inarbetade former. Bedömargruppen menar dock att det finns en problematik i det faktum att flertalet av de handledare som kan bli aktuella ute på skolorna i ämnet modersmål själva saknar pedagogisk utbildning och behörighet. Detta bör uppmärksammas av högskolan vid utvecklings-, bedömnings- och inte minst betygssamtalen med de ansvariga verksamhetsförlagda lärarutbildarna.

Gällande kursplanerna i ämnesstudierna så finns det tydliga beskrivningar av innehållet i de olika kurserna. Till utvecklingsområden i utbildningen hör att integrera något moment i arabisk fonetik och språkhistoria. Förutom i två språkspecifika kurser i arabisk grammatik är innehållet tänkt att präglas av integration mellan svenska som andraspråk och arabiska i varierande grad. Bedömargruppen anser att integrationen mellan ämnena gör ett gott intryck generellt, men rekommenderar en tydligare beskrivning i kursplaner när det gäller konkretiseringen av samarbetet i lärandemålen och innehållet. I två av de bifogade kursplanerna överensstämmer kursernas namn, deras beskrivna innehåll, lärandemål och litteratur inte fullt ut. Kursen "Det arabiska språkets struktur i ett svenskt perspektiv" handlar, utifrån vad litteraturlistan visar, om att undervisa arabisk grammatik och det saknas litteratur som berör området multimodalitet, trots att detta område finns beskrivet i kursinnehållet. Vid intervjuerna framhöll lärarna att det delvis saknas litteratur på fältet, att man själva har ambitionen att bidra till läromedelsutvecklingen på området efterhand, samt att man även betraktar inspelade föreläsningar som ett viktigt komplement till den tryckta kurslitteraturen. I kursen "Arabiska i den svenska skolan och det svenska samhället" står även litteratur upptagen som inte har direkt har med kursens angivna innehåll att göra, så som boken "Cultural Encounters in Translation from Arabic" av Said Faiq. Men givet utbildningens nydanande karaktär och de i övrigt väl genomarbetade kurserna anser bedömargruppen att dessa svagheter håller sig inom det acceptablas gränser och inte riskerar måluppfyllelsen i förhållande till examensmålen för ämneslärarexamen.

Examensmål, lärandemål, lärandeaktiviteter och examination är tydligt hopkopplade överlag. Angivna kurser beaktar en viss variation av didaktiska aspekter. Det finns en progression från fokus på studentens eget språk (grammatik och litteratur) till fokus på språket hos barn och unga (språkutveckling) till fokus på språkets roll i samhället (migration och identitet). Därefter följer VFU: n. Denna progression ger studenterna som läser ämnet inom ramen för Ämnesläraryrket inriktning grundskolans årskurs 7-9 goda förutsättningar att nå examensmålen, menar bedömargruppen. Högskolan Dalarna har även kopplat examensmålen för Ämnesläraryrket till så kallade nyckelkompetenser som var och en har kunskaps-, färdighets- och värderingsaspekter vilket underlättar operationaliseringen och kontrollen av måluppfyllelsen i utbildningen.

Sammanvägd bedömning av aspektområdet utformning, genomförande och resultat**Omdöme: Tillfredsställande**

Motivering: *Aspektområdet utformning, genomförande och resultat bedöms som tillfredsställande*

Bedömargruppens sammanvägda bedömning av aspektområdet blir tillfredsställande då styrdokument finns för hela utbildningen, kurserna syns genomtänkta och ändamålsenliga och progressionen i utbildningen är tydligt framskriven. Till utvecklingsområden i utbildningen hör att integrera något moment i arabisk fonetik och språkhistoria, samt att se till att det finns en ännu tydligare överensstämmelse mellan kursnamn, innehåll, litteratur och angivna lärandemål. Integrationen mellan de olika ämnesmiljöerna i modersmålskurserna framstår som stabil och lärarutbildningens olika delar samverkar på ett sätt som ger studenterna goda förutsättningar att nå examensmålen. Det finns en tydlig koppling mellan examensmål, lärandemål, lärandeaktiviteter och examination vilket sammantaget bidrar till bedömningen att utbildningens utformning, genomförande och resultat anses tillfredsställande.

Arbetslivets perspektiv**Omdöme: Tillfredsställande**

Motivering: *Utbildningen är användbar och förbereder studenter för ett föränderligt arbetsliv*

Bedömargruppen anser att arbetslivets perspektiv är väl inkluderat i utbildningen. Det finns en nära samverkan mellan lärosätet och skolhuvudmännen under hela utbildningen, särskilt under VFU: n. Skolhuvudmännen finns också representerade i områdesnämnden för utbildningsvetenskap där beslut och revideringar av utbildningsplaner äger rum, liksom systematiska uppföljningar av samtliga lärarutbildningar på högskolan. På detta sätt säkerställs att information som är viktig för utbildningens utveckling i ett arbetslivsperspektiv inhämtas och används. Omfattande alumnuundersökningar genomförs två år efter avslutad lärarutbildning där alla studenter får svara på enkätfrågor angående hur de värderar sin utbildning och hur väl den förberett dem för yrkeslivet. Denna information ger lärosätet möjligheter att utveckla och stärka utbildningen utifrån de krav som arbetslivet ställer på lärare. Utöver det samarbete med skolor som sker under VFU: n kommer studenterna även att ha 2-3 fältdagar i skolorna per termin och ges där möjlighet till en kontinuerlig kontakt med skolorna, samt får ytterligare insyn i skolornas arbete. Dessa aktiviteter ser bedömargruppen som främjande för att studenterna ska förberedas för ett föränderligt arbetsliv. Utbildningen är användbar och främjar definitivt anställningsbarheten. Det råder stor brist på modersmåls lärare och initiativet till utbildningen emanerar från arbetslivets behov. Intervjuerna stärkte än mer den bilden: målsättningen är att höja modersmåls lärarnas kompetens och anställningsbarhet i den svenska skolan. Vid intervjuerna framkom också att de utmaningar som arbetslivet idag ställer på modersmåls lärare, till exempel i arbetet med heterogena elevgrupper, är ett centralt innehåll i de flesta ämneskurserna. Kurserna syftar till att ge modersmåls lärarna verktyg att hantera dessa utmaningar. Också utifrån denna praktiska orientering är arbetslivets perspektiv tillgodosett i utbildningen. Sammantaget ger detta bilden av en utbildning som är användbar och som på flera sätt förbereder för ett föränderligt arbetsliv.

Studenters perspektiv**Omdöme: Tillfredsställande**

Motivering: *Utbildningen verkar för att studenterna ska ta en aktiv del i arbetet med att utveckla utbildningen*

Bedömargruppen anser att det vid Högskolan Dalarna finns ett välutvecklat system för att möjliggöra för studenterna att medverka i utbildningarna. Studenterna är representerade i beslutande och beredande organ. Kursvärderingar genomförs systematiskt enligt en särskild handläggningsordning för kursvärderingar. På högskolans lärplattform finns också informella, anonyma fora där kursinnehåll kan diskuteras kritiskt och förslag till förändringar lämnas spontant under pågående kurs. Intervjuerna bekräftade att studenterna är engagerade i utbildningens utformning och involverade i kvalitetsarbetet.

Jämställdhetsperspektiv**Omdöme: Tillfredsställande**

Motivering: *Jämställdhetsperspektivet är integrerat i utbildningens utformning och genomförande*

På en övergripande nivå finns enligt ansökan en tydlig jämställdhetsstrategi som ska genomsyra arbetet i alla ämnen på högskolan. Sett till helheten i en ämneslärarutbildning där kurser som "Skolväsendets historia och samhällsuppdrag" och "Sociala relationer, konflikter och makt" ingår, är jämställdhetsperspektivet tillfredsställande tillgodosett i utbildningen.

Inom det specifika ämnet modersmål: arabiska framstår dock jämställdhetsperspektivet som något outvecklat, även om det i ansökan framgår att jämställdhet diskuteras i flera kurser och att en jämn könsfördelning bland läromedelsförfattarna eftersträvas. Bedömargruppen efterlyser en tydligare integrering av ett jämställdhetsperspektiv i kursernas lärandemål och innehåll, då det inte tydligt framkommer att kurslitteraturen behandlar och problematiserar jämställdhet. Enligt ansökan diskuteras kön och genus i skönlitteraturen och blir på så sätt föremål för diskussion.

I ansökan nämns diskussioner om genus i språket (det vill säga indelningen i feminina och maskulina ord) som exempel på hur ett jämställdhetsperspektiv är integrerat i utbildningens genomförande. Som språkkategori har genus dock ingenting med jämställdhet att göra och bedömargruppen ser inte att det finns en koppling mellan betydelsen av genus i ett språk och talarnas attityder till jämställdhet eller deras sociala organisation. Bedömargruppen rekommenderar däremot en diskussion av könsrollerna i de arabiska läromedel som ingår i kurslitteraturen då arabiska läromedel är "könade" på ett annat sätt än svenska. Grammatikornas exempelmeningar för verböjning och pronomen gestaltar exempelvis ofta traditionella, patriarkala könsroller, där män tilldelas vissa egenskaper och aktiviteter och kvinnor andra. (Ett autentiskt exempel ur grammatiklitteraturen lyder: "De bästa kvinnorna är de som glömmer dålig behandling, förstår goda råd och lyssnar till dygdens röst") Ett liknande dilemma finns med religiöst - oftast islamiskt - impregnerad text. Denna egenskap hos arabiska läromedel bör problematiseras i utbildningen för att undvika att blivande lärare reproducerar sådana stereotyper som strider mot en jämställd undervisningspraktik. Under intervjuerna visade dock lärarna att de i högsta grad är medvetna om problematiken, arbetar med den och har påbörjat forskning i frågan.

Utifrån den kompletterande information som framkom vid intervjuerna och sett till helheten i ämneslärarutbildningen är jämställdhetsperspektivet tillfredsställande tillgodosett i utbildningen.

Datum

2018-06-26

Reg.nr

42-00366-17

Samlat omdöme: Tillfredsställande

Motivering: Sammanfattningsvis är vår bedömning att högskolan Dalarna har de förutsättningar som krävs för att utfärda ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9 i undervisningsämnet modersmål: arabiska. Bedömargruppen har bedömt att ansökan uppfyller samtliga aspektområden och perspektiv på ett tillfredsställande sätt.

HÖGSKOLAN
DALARNA

SVAR PÅ DELNING

2018-06-18

HDa dnr

Ert dnr 42-00366-17

Universitetskanslersämbetet

Utvärderingsavdelningen

Maria Nyman

Prövning av Högskolan Dalarnas ansökan om tillstånd att utfärda ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9 respektive gymnasieskolan i undervisningsämnet modersmål: arabiska

Högskolan Dalarna har tagit del av bedömargruppens preliminära yttranden avseende rubricerade ansökan om tillstånd att utfärda ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9 respektive gymnasieskolan i undervisningsämnet modersmål: arabiska och har inte funnit några sakfel.

Högskolan avser att komplettera ansökan om examenstillstånd för inriktningen mot gymnasieskolan om UKÄ väljer att besluta enligt bedömargruppens förslag.

Mats Tegmark

Utvecklingsledare lärarutbildningsområdet